

TRÍCH YẾU LUẬN ÁN TIẾN SĨ

Nghiên cứu sinh: Nguyễn Thị Mỹ Linh

Đề tài: Nghệ thuật múa dân gian của dân tộc Sán Chay ở Việt Nam

Ngành: Lý luận và lịch sử sân khấu

Mã ngành: 9210221

Người hướng dẫn khoa học: TS Phạm Anh Phương và TS Vũ Diệu Trung

Cơ sở đào tạo: Viện Văn hóa, Nghệ thuật, Thể thao và Du lịch Việt Nam

NỘI DUNG TRÍCH YẾU

1. Mục đích và đối tượng nghiên cứu

1.1. Mục đích nghiên cứu

Luận án hướng tới việc nghiên cứu một cách hệ thống nghệ thuật múa dân gian Sán Chay ở Việt Nam hiện nay, đặt trọng tâm vào tiến trình vận động của loại hình này từ môi trường diễn xướng dân gian đến không gian biểu diễn sân khấu đương đại. Trên cơ sở chuyên ngành Lý luận và Lịch sử sân khấu, luận án không dừng ở việc mô tả hiện tượng văn hóa, mà tiếp cận múa Sán Chay như một hệ thống ngôn ngữ nghệ thuật - được hình thành trong bối cảnh lịch sử - văn hóa, gắn với đời sống tinh thần, quan niệm thẩm mỹ và hệ giá trị của cộng đồng Sán Chay.

Từ điểm xuất phát đó, mục đích của luận án là nhận diện và làm rõ những đặc điểm nghệ thuật cốt lõi của ngôn ngữ múa Sán Chay trong diễn xướng dân gian, phân tích cơ chế vận động, biến đổi và các nguyên tắc chuyển hóa khi múa Sán Chay được đưa vào các hình thức biểu diễn và sáng tác sân khấu, qua đó xác lập những luận giải có tính lý luận về mối quan hệ giữa kế thừa truyền thống và sáng tạo đương đại trong quá trình sân khấu hóa múa dân gian.

Trên cơ sở các kết quả nghiên cứu, luận án kỳ vọng góp phần bổ sung cơ sở khoa học cho lĩnh vực nghiên cứu nghệ thuật biểu diễn, đồng thời cung cấp căn cứ thực tiễn phục vụ công tác đào tạo, biên đạo và tổ chức biểu diễn nghệ thuật múa ở Việt Nam hiện nay theo hướng vừa tôn trọng bản sắc, vừa đáp ứng yêu cầu phát triển của sân khấu đương đại.

1.2. Đối tượng nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu của luận án là nghệ thuật múa dân gian Sán Chay, được xem xét như một hệ thống ngôn ngữ nghệ thuật vận động, hình thành trong môi trường diễn xướng dân gian và có sự chuyển hóa, tái cấu trúc khi tham gia vào không gian biểu diễn sân khấu chuyên nghiệp.

Luận án tiếp cận múa Sán Chay như một đối tượng nghệ thuật biểu diễn, đặt trong mối quan hệ giữa truyền thống và hiện đại, cộng đồng và sân khấu, tính nguyên gốc và tính sáng tạo nghệ thuật.

2. Các phương pháp nghiên cứu đã sử dụng

Luận án vận dụng cách tiếp cận liên ngành, trong đó nghệ thuật học và lý luận sân khấu - múa giữ vai trò trung tâm định hướng, đồng thời có sự hỗ trợ của các lĩnh vực văn hóa học, dân tộc học và nhân học văn hóa.

Các phương pháp cụ thể gồm: Phương pháp khảo sát điền dã và nghiên cứu thực địa, Phương pháp phỏng vấn, Phương pháp sưu tầm, tư liệu hóa và thống kê, Phương pháp so sánh và đối chiếu, Phương pháp phân tích tác phẩm và thực hành nghệ thuật, Phương pháp tổng hợp và khái quát hóa

3. Các kết quả chính và kết luận

3.1. Các kết quả chính

Luận án góp phần làm rõ mối quan hệ giữa múa dân gian và múa sân khấu trong tiến trình phát triển của nghệ thuật biểu diễn.

Kết quả nghiên cứu của luận án có ý nghĩa đối với hoạt động sáng tác, đào tạo và bảo tồn.

Múa dân gian Sán Chay không phải là một di sản tĩnh tại mà là một hệ thống giá trị văn hóa nghệ thuật luôn vận động trong mối quan hệ giữa truyền thống và hiện đại. Quá trình sân khấu hóa không làm mất đi bản sắc của loại hình mà tạo ra một phương thức tồn tại mới cho truyền thống trong điều kiện xã hội đương đại.

3.2. Kết luận

Thứ nhất, luận án đã nhận diện và hệ thống hóa đặc trưng ngôn ngữ vận động của múa dân gian Sán Chay, làm rõ cấu trúc động tác, nhịp điệu và phương thức biểu đạt của loại hình. Thứ hai, luận án phân tích và xác lập cơ chế sân khấu hóa từ diễn xướng cộng đồng sang tác phẩm múa sân khấu, chỉ ra quy luật vận động theo hướng chất lọc – khái quát – biểu trưng hóa. Thứ ba, trên cơ sở tiếp cận từ lý luận sân khấu, luận án góp phần bổ sung cơ sở lý luận cho việc nghiên cứu và khai thác chất liệu múa dân gian trong sáng tác múa đương đại. Thứ tư, kết quả nghiên cứu của luận án cung cấp những định hướng khoa học cho hoạt động sáng tác, đào tạo và bảo tồn, góp phần phát huy giá trị của múa dân gian trong đời sống nghệ thuật hiện nay.

Người hướng dẫn khoa học

Nghiên cứu sinh

TS Phạm Anh Phương

TS Vũ Diệu Trung

Nguyễn Thị Mỹ Linh